

AZ ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEM ÖT ÉVE (2016–2021)

MAKAI JÁNOS

*Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Történelemtudományi Intézet***Régi és új vezetők**

A régi egri álom 2016-ban valósulhatott meg: a főiskola – más felsőoktatási centrumokkal együtt – megkapta az egyetemi státuszt.¹ Az Eszterházy Károly Egyetem Szenátusa alakuló ülését az egyetemi lét első napján, 2016. július 1-jén tartotta. Ettől a naptól kezdve újabb kinevezésig a korábbi rektor, Liptai Kálmán fél évig ideiglenes intézményvezetőként, 2017. január elsejétől 2019. december 31-ig pedig rektorként dolgozott. 2020. január elsejétől az egyetemet Pajtókné Tari Ilona rektori jogkörben eljáró rektorhelyettes irányította.² Liptai Kálmán még ideiglenes intézményvezetőként szintén ideiglenes megbízást adott az intézmény egységvezetőinek. 2017-ben a pályázati eljárások tömeges lebonyolítása jelentős adminisztrációs terhet rótt az illetékes testületekre. Alapos előkészületek után a szenátus 2017. június 14-én meg-, illetve újraválasztotta az intézmény több mint száz vezetőjét.³

Strukturális átalakulás

Az intézmény megváltozott státusza és szervezete miatt a működését meghatározó összes szabályzatot át kellett írni. Még nagyobb erőfeszítést igényelt a négy egyetemi campus (az egri, sárospataki, gyöngyösi, jászberényi), illetve az öt egyetemi kar (agrártudományi és vidékfejlesztési, bölcsészettudományi, gazdaság- és társadalomtudományi, pedagógiai, természettudományi) munkájának összehangolása.

Az új egyetem campusai közül a hallgatói és oktatói létszám és sok más szempont alapján az egri volt a domináns, a másik három inkább a kistestvérének tűnt. Ennek ellenére a vezetés nagy figyelmet szentelt az új intézmények beilleszkedésének, illetve

¹ BARTÓK Béla/MAKAI János/NAGY Andor: *Az egyetemi tervektől az egyetemmé válásig. A Liceumboz kötődő egri oktatás története*. Eger: Liceum 2019, 109.

² Dr. Liptai Kálmán az egyetem rektora. In: *Liceumi Paletta* (2017. április), 3. Dr. Pajtókné dr. Tari Ilona a rektori jogkörben eljáró rektorhelyettes. In: *Liceumi Paletta* (2020. január–február), 4.

³ Jegyzőkönyv az EKE Szenátusának 2017. június 14-i üléséről. Ikt. sz.: RK/647/110/217. 1–43.

a Sárospatakon, Gyöngyösön és Jászberényben folyó munkának. Az egri campus központi objektuma a Líceum volt, de a Klapka és a Barkóczy utcában, a Bartók téren és a Sas úton is rendelkezett épületekkel, a Leányka úton pedig az 1960-as években kezdődött építkezéseknek köszönhetően egy egész komplexum tartozott hozzá. Eger a rendszerváltozás után a hazai pedagógusképzés egyik központja maradt, de más jellegű szakokat is indított, és átvészelte az egymást sűrűn követő felsőoktatási reformkísérleteket.

A sárospataki tanítóképzés 1857-ben kezdődött, és hol a református egyház, hol pedig a magyar állam működtette. Az intézmény a századik tanévben vette fel a híres pedagógus, Johannes Amos Comenius nevét. Az 1970-es évek közepén főiskolai rangot kapott, és ekkortól felsőfokú óvónőképzést is folytatott. 2013-tól, az egri főiskolához való csatlakozástól kezdve három évig rektori megbízott segítette a gazdasági konszolidációt, és irányította a szakmai munka megújítását. Mivel a tanító és óvodapedagógus szakok mellett a csecsemő- és kisgyermeknevelő szakok is elérhetőek voltak, 2016-ban a Comenius campus a pedagógusképzésben az 1–12 évesek nevelésére felkészítő kínálattal rendelkezett, de a turisztika-vendéglátás, a szőlészet-borászat és az informatika területén is kínált továbbtanulási lehetőséget.⁴ 2021-ben a sárospataki campus nem lett az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem része, mert a 2021. évi XXV. törvény létrehozta az alapítványi fenntartású Tokaj-Hegyalja Egyetemet.⁵

Gyöngyösön 1972-ben megszűnt a felsőfokú mezőgazdasági technikum,⁶ és az intézmény 1972 és 1976 között a Kertészeti Egyetem főiskolai karaként működött, majd a Gödöllői Agrártudományi Egyetemhez kapcsolták, amelynek először szintén kara, később intézete volt. 2003-ban Károly Róbert Főiskolaként vált önállóvá, és 2016-tól az Eszterházy Károly Egyetem egyik campusaként is megtartotta első Anjou királyunk nevét. A gyöngyösi campus kiváló infrastruktúrával rendelkezett, és jórészt gazdasági jellegű képzéseket kínált.⁷ 2020 nyara olyan változásokat hozott, amelyek Gyöngyöst is érintették. 2020. augusztus 1-jén a kaposvári és a gödöllői egyetem összeolvadásával létrejött a Szent István Egyetem, amelyhez csatlakozott a gyöngyösi Károly Róbert campus is.⁸ Az utóbbi mindössze négy évig volt az Eszterházy Károly Egyetem része, ami utólag azt bizonyítja, hogy felesleges volt az integrálására fordított rengeteg energia.

⁴ Campusok bemutatkozása. In: *Líceumi Paletta* (2016. szeptember–október), 9. KRIEGEL Zsófia: Sárospataki Comenius Campus. Interjú Kelemen Judit főigazgatóval. In: *Líceumi Paletta* (2017. november–december), 8–9.

⁵ Magyar Közlöny, 2021. évi 75. szám (2021. április 30.). 2864–2865.

⁶ *Hat évszázad magyar egyetemei és főiskolái.* (Szerk.): SZÖGI László. Budapest: Művelődési és Közoktatási Minisztérium 1994, 163.

⁷ Campusok bemutatkozása. In: *Líceumi Paletta* (2016. szeptember–október) 8.

⁸ A 2020. évi XXXIII. tv. 21. § (1) bekezdése: Magyar Közlöny, 2020. évi 125. szám. 2981–2982.

A jászberényi képzés az Egerhez való csatlakozáskor már 99 tanévet tudhatott maga mögött, 2017-ben pedig egy kötettel is ünnepelte a 100 éves jubileumot.⁹ Jászberényben tehát 1917 őszén kezdődött a tanítóképzés. A következő fontos állomás 1949 volt, amikor a tanítóképzők pedagógiai gimnáziumokká szerveződtek. 1959-től az addig középfokú tanítóképzés felsőfokúvá vált. 1975-től az intézmény – a bajai, győri és sárospataki tanítóképző intézettel együtt – főiskolai rangot kapott. 1986-ban a hallgatók az 1930-ban átadott főépületben elhelyezett kollégiumi részből egy új épületbe költözhetek. 1988-ban a főiskolai szintű tanítóképzés időtartama 3-ról 4 évre emelkedett, s kiegészült egy választott szakkollégiumi képzéssel az 5–6. osztály tanítására. A nagy integrációs hullám idején, 2000-ben a jászberényi főiskola az akkor alakuló Szent István Egyetemhez csatlakozott, tizenhat évvel később pedig a fenti egyetem karából az Eszterházy Károly Egyetem részévé vált. A jászberényi campus, amelynek pedagógiai képzési portfóliója alapvetően egybeesett a sárospatakiival,¹⁰ az egyetlen olyan campusnak bizonyult, amely 2021 után is kitartott Eger mellett.

Az új egyetem campusainak szerkezete nem egyezett meg a karokéval. Az utóbbiak a főiskolai időszakban egy folyamat eredményeként jöttek létre. A Bölcsészettudományi és a Természettudományi Kar Egerben működött, azonban a Gazdaság- és Társadalomtudományi, valamint a Pedagógiai Karnak voltak olyan egységei, amelyek más campusokhoz tartoztak. Az Agrártudományi és Vidékfejlesztési Kar 2016-ban Gyöngyösön szerveződött meg. 2018-ban a szenátus a Bölcsészettudományi Kar nevét Bölcsészettudományi és Művészeti Karra változtatta.¹¹ A következő évben a Vizuális Művészeti Intézet vezetője már a karrá alakulást jelölte ki célként.¹²

2020-ban a karok száma előbb hatra nőtt, majd az Agrártudományi és Vidékfejlesztési Kar és egyúttal az egész gyöngyösi campus kiválásával ismét öt lett. A 2020. január 1-jétől működő Informatikai Karhoz kerültek a matematikához és az informatikához kapcsolódó szakok, de a kar biztosította a matematikai, az informatikai, valamint az oktatástechnológiai témájú tárgyak oktatását az egyetem más szakjain is. A kar Digitális Technológia Intézetének informatikus könyvtáros alapszakán – az országban egyedülálló módon – a nappali és levelező tagozaton túl távoktatási képzési formában is megszerezhették diplomájukat a hallgatók. A programtervező informatikus alap- és felsőoktatási szakképzés az egyetem három campusán volt elérhető, a többi képzést

⁹ *Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campus. 100 éves jubileumi évkönyv.* (Szerk.): VARRÓ Bernadett. Jászberény: Líceum 2017.

¹⁰ KRIEGEL Zsófia: Jászberény. In: *Líceumi Paletta* (2016. szeptember–október), 9. KRIEGEL Zsófia: Jászberényi Campus. Interjú Varró Bernadett főigazgatóval. In: *Líceumi Paletta* (2017. november–december), 7–8. Varró, 17–20.

¹¹ A Szenátus 15/2018. (II. 28.) határozata. Ikt. sz.: RK/331-2/2018.

¹² HARSÁNYI Judit: „A cél egyértelmű: egyenrangúvá válni a művészeti egyetemekkel”. In: *Líceumi Paletta* (2019. május), 12.

csak az egri campuson hirdették. Az informatikát választó hallgatókat egyebek mellett Közép-Európa legnagyobb Macintosh gépparkjával rendelkező laborok várták.¹³

2016-ban az egykori egri Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet épületkomplexuma, szőlőterülete, borászata és pincéje is az Eszterházy Károly Egyetem része, bár nem kara lett. Az intézet még 2008-ban került a gyöngyösi Károly Róbert Főiskola kezelésébe, amely izolálta az egri borvidéktől. A gyöngyösi főiskola keretein belül való működés során alapvetően a fenntartó intézmény gazdasági érdekei érvényesültek. Az új egyetem az épületkomplexumot, a borászatot és a szőlőültetvényeket is elhanyagolt állapotban vette át. 2016. augusztus 1-től a kutatóintézet rendkívül bonyolult elnevezéssel (az EKE Kutatás-Fejlesztési Központjának Kísérleti Szőlőültetvénye és Borászata) kezdte meg működését. A laboratóriumi háttérrel igénylő kutatási tevékenység az Eszterházy Károly Egyetem Leányka úti G épületében folytatódott. Ezzel párhuzamosan megindult a szőlőültetvények kondíciójának javítása és rekonstrukciója is. A borászatban és a pincészetben felszámolásra kerültek a higiéniai hiányosságok, valamint elkezdődött az alapvető igényeket kiszolgáló borászati eszközháttér állapotának javítása. Hosszú évek után, 2016-tól újra elérhetővé vált Egerben a szőlészeti és borászati képzés. Az egyetemen a szőlészeti és borászati kutatások új lendületet kaptak, és 2017-től pályázati támogatások révén Szőlő-bor Kutatásfejlesztési Kiválósági Központként működhetett tovább az egység, amely négy év alatt minőségi publikációs tevékenységének mutatói alapján a legeredményesebb magyarországi kutatási-fejlesztési műhellyé vált.¹⁴

Az egri egyetemi struktúrához három évig olyan budapesti intézet is tartozott, amelynek integrálása és működtetése nagy kihívást jelentett a vezetés és az érintett dolgozók számára. A 2016. évi CIV. törvény értelmében 2017. január elsejétől az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet (az OFI) az EKE-hez került. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma módosította az Eszterházy Károly Egyetem Alapító Okiratát, és az új szervezeti egységet a fenntartó döntése alapján a rektor irányította. Az integrációt követően a Nemzeti felsőoktatásról szóló törvény alapján 2017 januárjában a szenátusnak módosítania kellett az EKE Szervezeti és Működési Rendjét (az SZMR-t).¹⁵ A tankönyvellátásról szóló 2019. október 31-i kormányrendelet következtében ismét módosítani kellett az SZMR-t, és a korrekció értelmében 2019. december elsejétől az OFI már nem tartozott az egyetem szervezeti egységei közé.¹⁶

¹³ BERÁN-JUHÁSZ Henrietta: Új kar alakult egyetemünkön. In: *Líceumi Paletta* (2020. január–február), 6–7.

¹⁴ BORBÉLY Zoltán/VÁCZY Kálmán Zoltán: Az egri szőlészeti és borászati oktatás és kutatás rövid története. In: *Nagy elődök nyomában. A 70 éves Ternyák Csaba köszöntése.* (Szerk.): NAGY Andor. Eger: Líceum 2023, 384–386.

¹⁵ Jegyzőkönyv a Szenátus 2017. január 18-án tartott üléséről. Ikt. szám: RK/67-15/2017.

¹⁶ Jegyzőkönyv a Szenátus 2019. november 13-i virtuális üléséről. Ikt. szám: RK/1661-1/2019.

Szobor- és épületavatás

2019 szeptemberében a felújított Eszterházy téren felavatták Eszterházy Károly püspök szobrát. Az alkotó, Kovács Jenő szobrászművész koncepciója szerint a főpap a bal kezében egy könyvet tart, míg a jobbal az általa emeltetett legfontosabb épületre, az egri Líceumra mutat. Az emlékmű az egri érsek kezdeményezésére, az Eszterházy Károly Egyetem és Eger város anyagi támogatásával, az Egri Főegyházmegye koordinálásával valósult meg, s ennek megfelelően az avatáson Habis László polgármester, Liptai Kálmán rektor és Ternyák Csaba érsek is beszélt. A polgármester úgy vélekedett, hogy ha a megújult Dobó tér a város szívének tekinthető, akkor az Eszterházy tér a város lelke. Az egyetem rektora a püspök Egerbe érkezését, az egyetem létrehozásáért és a város érdekében kifejtett tevékenységét elevenítette fel. Eszterházyt szenvedélyes, örömteli emberként jellemezte, aki lendületes munkával kezdte el a „tudomány templomát” építeni. Az ünnepség során az egri érsek megáldotta elődje, Eszterházy Károly püspök szobrát és a megújult teret.¹⁷

2020 júliusában ünnepélyes keretek között adták át az egyetem Leányka úti részlegének felújított Delta épületét. A beruházás az *Eszterházy Károly Egyetem infrastrukturális fejlesztése* című projekt keretében több mint félmilliárd forintból valósult meg. Ennek köszönhetően ezerháromszáz négyzetméter területen modernizálták az oktatási környezetet, fejlesztették az eszközöket és az oktatást támogató infrastruktúrát. Az épület jelentős mértékben a művészeti képzést szolgálja, de itt található a korszerűen felszerelt Egészség és Sportdiagnosztikai Központ is. Az épületavatáson Bódis József felsőoktatásért felelős államtitkár úgy fogalmazott, hogy ma a felsőoktatásnak az is a feladata, hogy a környék gazdaságát, társadalmát egy emeltebb minőségi szinten dinamizálja, s az intézmény e tekintetben is büszke lehet magára. Pajtókné Tari Ilona rektor egyebek mellett azt emelte ki, hogy az egyetem fő profilja a pedagógusképzés, amelyben országos szinten az élen jár, de büszke a művészeti és a sporttudományi képzésekre is.¹⁸

A Covid-járvány és következményei

A 2020-2021-es évek tetet-lelket megrázó eseménysorozata az Eszterházy Károly Egyetemet sem kímélő Covid-járvány volt. Az intézmény vezetése már 2020. március 9-én tizenegy tagú Járványügyi Munkabizottságot hozott létre.¹⁹ Március 11-én reggel az oktatás még a megszokott módon kezdődött, a délután megjelent rektori

¹⁷ <https://www.magyarKurir.hu/hirek/szobrot-allitottak-eszterhazy-karoly-puspoknek-egerben> (utolsó letöltés: 2025. június 9.). Líceumi Paletta (2019. szeptember–október), 4.

¹⁸ <https://www.heol.hu/helyi-kultura/2020/07/meguult-az-egri-egyetem-delta-epulete> (utolsó letöltés: 2025. június 9.)

¹⁹ 2/2020. (III. 09.) sz. Rektori és kancellári együttes utasítás. 1-2. Ikt. sz.: RK/328/2020.

utasítás azonban gyökeres változásokat tartalmazott. Pajtókné Tari Ilona rektori jogkörben eljáró rektorhelyettes a következő két napra rendkívüli tanítási szünetet rendelt el, az áprilisi tavaszi szünetet pedig előrehozta a március 16-21. közötti időszakra. A rektori és a tavaszi szünet alatt az oktatóknak és az oktatást támogató egységeknek meg kellett szervezniük a március 23-án kezdődő távoktatást (online oktatást). A magyarországi állandó lakcímmel rendelkező hallgatók kötelesek voltak kiköltözni az egyetemi fenntartású kollégiumokból.²⁰

A 2019-2020-as tanév II. félévének végéig egymást követték a rendkívüli veszély körülményei között történő munkavégzést szabályozó utasítások. Otthoni munkavégzés esetén az oktató és kutató munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottaknak munkanapokon telefonon és e-mailben elérhetőnek kellett lenniük. Az oktatók kötelesek voltak kurzusaik órarend szerinti idejében hallgatóik számára konzultációs lehetőséget biztosítani.²¹ A végzős, záróvizsgára jelentkezett, nem idegen nyelv szakon tanuló, nappali tagozatos hallgatók számára megszűnt a kötelező négy féléves idegennyelv-tanulás. A gyakorlati jegy megszerzése valamennyi tagozaton a vizsgaidőszakban is lehetővé vált.²² 2020 májusában az online vizsgáztatással kapcsolatban jelent meg szabályozás, amely az írásbeli és szóbeli számonkéréshez platformokat javasolt, de más rendszerek használatát sem tiltotta. Az online vizsgán való részvételhez internethez kapcsolódó, webkamerával, mikrofonnal és kihangosítással rendelkező asztali számítógépre vagy laptopra volt szükség. A vizsga biztonságos lebonyolítása érdekében az oktató számára lehetővé kellett tenni, hogy a hallgató elhelyezkedését és szemmozgását ellenőrizhesse. Meg nem engedett eszköz használata esetén a vizsga eredménytelennek minősült.²³

Mivel a kormány a 2020. március 11-én elrendelt veszélyhelyzetet június 18-án megszüntette, ideiglenesen az ország felsőoktatási intézményei is fellélegezhettek. Az Eszterházy Károly Egyetem rektora és kancellárhelyettese a nem oktató és kutató kollégák esetében visszaállította a rendes munkaidő-beosztás szerinti munkarendet,²⁴ továbbá visszavont hat rektori, illetve rektori-kancellári utasítást.²⁵ A helyzet a 2019-2020-as tanév legvégén olyan biztatónak tűnt, hogy a szenátusi választásokat már személyes jelenléttel rendezhették meg. A Bölcsészettudományi és Művészeti Kar 2020. június 25-én a Líceum kápolnájában megtartott választásán például 87 oktató, illetve tudományos kutató jelent meg.²⁶

²⁰ 1/2020. (III. 11.) sz. Rektori utasítás rendkívüli tanítási szünet elrendeléséről és az oktatás rendjének módosításáról (iktatószám nélkül). 1.

²¹ 2/2020. (III. 17.) sz. Rektori utasítás. 1-2. Ikt. sz.: RK/349/2020.

²² 3/2020. (III. 26) sz. Rektori utasítás. 1. Ikt. sz.: RK/366/2020.

²³ 4/2020. (V. 6.) sz. Rektori utasítás. 1-3, 5. Ikt. sz.: RK/462/2020.

²⁴ 8/2020. (VI. 22) sz. Rektori-kancellári utasítás. 1. Ikt. sz.: RK/586/2020.

²⁵ 9/2020. (VII. 15.) sz. Rektori és kancellári közös utasítás. 1. Ikt. sz.: RK/637/2020.

²⁶ Jegyzőkönyv a szenátustag-választás eredményéről. EKE Egri Campus oktatói és tudományos kutatói csoport, 1. számú választói kör (BMK), 2020. június 25. 1. EKKE Irattár.

A 2020-2021-es tanév ismét személyes jelenléttel, bár az alapvető óvintézkedések betartásával kezdődött. A fenti állapot a Covid-járvány második szakaszának kezdete miatt csak 2020. november 9-ig tartott. Ekkor a rektor a további megpróbáltatásokra való felkészülés érdekében kétnapos szünetet rendelt el.²⁷ November 12-én ismét online oktatás kezdődött, az egyetem teljes területén továbbra is kötelező volt a maszk használata, illetve a testhőmérés, és a szeptemberben újra létrehozott Járványügyi Munkabizottság folytatta tevékenységét.²⁸ Az első félév végén, 2020 decemberében és 2021 januárjában a vizsgáztatás online módon történt,²⁹ a II. félévi oktatás úgyszintén online kezdődött el.³⁰ 2021. márciusban már a Covid-járvány harmadik hulláma tartotta rettegésben az országot, ezért a kormányzat intézkedéseivel kapcsolódva az Eszterházy Károly Egyetem működését újabb rektori-kancellári együttes utasítás szabályozta.³¹

Két hónap alatt a helyzet annyit javult, hogy az intézményben enyhíteni lehetett az oktatást, a kollégiumokban való tartózkodást, a nem oktatói munkakörben foglalkoztatottak munkavégzését és az épületekbe való belépést érintő szigorú szabályozást.³² Az egyetem egri campusának 2021. július 2-án tartott oklevélatadó ünnepségére már viszonylag enyhe korlátozások vonatkoztak. A rendezvényen minden végzett és bejelentkezett hallgató, továbbá két hozzátartozója vehetett részt. Az épületbe kizárólag egészséges személyek léphettek be, akiknek testhőmérsékletét mérésel ellenőrizték. A védettségi igazolvánnyal rendelkezőknek nem kellett szájmaszkot viselniük, de az oklevelet csak cérnakesztyűben lehetett átvenni.³³ A körülmények a katolikus egyetemmé válás kapcsán 2021. augusztus 1-jén tartott ünnepi eseményeken való személyes részvételt is lehetővé tették, de a fertőzéssel szembeni védekezésre a következő időszakban is figyelmet kellett fordítani.

A katolikus egyetemmé válás

Az egri felsőoktatási intézmények létrejötte és státuszuk alakulása mindig az országos politika függvénye volt. Az Eszterházy Károly Egyetem 2016-ban állami egyetemmé jött létre, de a magyar kormány még ugyanabban az évben elfogadta a *Fokozatváltás a felsőoktatásban...* címet viselő dokumentumot, amelynek egyes megállapításai az intézményhálózat további átalakítását vetítették előre.³⁴ A következő időszakban ez részben

²⁷ 5/2020. (XI. 09.) sz. Rektori utasítás. 1. Ikt. sz.: RK/1183/2020.

²⁸ 14/2020. (XI. 12.) sz. Rektori-kancellári együttes utasítás. 1-3. Ikt. sz.: RK/1201/2020.

²⁹ 6/2020. (XI. 26.) sz. Rektori utasítás. 1-6. Ikt. sz.: RK/1277/2020.

³⁰ 1/2021. (I. 21.) sz. Rektori utasítás. 1. Ikt. sz.: RK/122/2021.

³¹ 1/2021. (III. 5.) sz. Rektori-kancellári együttes utasítás. 1-3. Ikt. sz.: RK/417/2021.

³² 3/2021. (V. 7.) sz. Rektori-kancellári együttes utasítás. 1-3. Ikt. sz.: RK/709/2021.

³³ 4/2021. (VI. 28.) sz. Rektori utasítás. 1-2. Ikt. sz.: RK/917/2021.

³⁴ Fokozatváltás a felsőoktatásban középtávú szakpolitikai stratégia, 2016. 5, 35, 54.

az alapítványi fenntartói működés bevezetésében nyilvánult meg. 2021. április 30-án például olyan törvények kihirdetésére került sor, amelyek értelmében tizenegy magyar egyetem – köztük a debreceni, a nyíregyházi és a szegedi – került alapítványi fenntartásba.³⁵ Az egri egyetem sorsa azonban másképpen alakult.

A katolikus egyetemmé válás folyamatában a kormány, az országgyűlés, az Egri Főegyházmege és az Eszterházy Károly Egyetem szerepét érdemes kiemelni. Többlépcsős előkészítést követően a kormány képviselője 2021 áprilisában nyújtott be javaslatot az országgyűlésnek, s még ugyanabban a hónapban megszületett az Eszterházy Károly Egyetem fenntartói jogának az Egri Főegyházmege részére történő átadásáról és az ehhez kapcsolódó vagyontátról szóló 2021. évi XII. törvény.³⁶ Az egyetem szenátusa három alkalommal is (2020 októberében, 2021 februárjában és 2021 júliusában) egyértelműen a fenntartóváltás támogatásáról döntött. Ternyák Csaba érsek mások mellett a szenátus és a Magyar Püspöki Konferencia tagjaival egyeztetett, a szenátorok pedig kikérték az általuk képviselt munkatársak és hallgatók véleményét. A Fenntartóváltást Előkészítő Szakmai Munkabizottság által megfogalmazott alapelvek minden bizonnyal segítették a kételkedők megnyugtatását. Ezek között olvasható volt, hogy egyrészt a következő években a római katolikus egyház normái megjelennek az egyetemi működésben, másrészt az is, hogy az intézmény és a főegyházmege hitet tesz a lelkiismereti és vallásszabadság mellett, továbbá a katolikus egyetemi lét nem befolyásolja majd a kutatási, művészeti és tanszabadságot.³⁷

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem hivatalosan 2021. augusztus 1-jén jött létre. Az ünnep első eseménye az egri bazilikában tartott hálaadó szentmise volt, majd Ternyák Csaba érsek megáldotta az Egyetemi Házat, vagyis az Eszterházy Károly püspök által építtetett *Domus Universitatis*. Ezt követően a szenátus teljes támogatottság mellett fogadta el az egyetem jövőképét és fejlesztési tervét tartalmazó dokumentumokat. Az ülésen először köszöntötték Novák Istvánt, a nagykancellár (az érsek) által delegált általános rektorhelyettesét. Délután a Liceum udvarán díszünnepélyt tartottak, amelyen a fenntartó képviselői és az intézmény teljes felső vezetése mellett Schanda Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium miniszterhelyettese is megjelent. Az esemény során Ternyák Csaba érsek aláírta a katolikus egyetem alapítólevelét, az ünnepséget követően pedig a publikum meghallgathatta a Tolcsvay László zenéje és Tolcsvay Béla szöveggönyve alapján készült, Magyar mise című rockoratóriumot.³⁸

³⁵ Magyar Közlöny, 2021. évi 75. szám (2021. április 30.).

³⁶ Magyar Közlöny, 2021. évi 75. szám (2021. április 30.). 2802–2806. A folyamatot elősegítette a felsőoktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi VIII. törvény is: uo. 2753–2776.

³⁷ PAJTÓKNÉ TARI Ilona: Pro scientiis et artibus – 250 év múltán a szándék megvalósult. In: Nagy (2023), 150–152.

³⁸ Pajtókné, 152–156.

Az Eszterházy Károly Egyetem öt éves története a közel 250 esztendőes líceumi oktatás egyik legzaklatottabb időszaka volt. Mire az intézmény működését sikerült stabilizálni, megkezdődött egyes részeinek kiválása. Az egyetemet először 2019-ben a budapesti Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet hagyta el. 2020-ban a gyöngyösi campus ismét Gödöllőhöz csatlakozott, a sárospataki telephely pedig 2021-ben az új Tokaj-Hegyaljai Egyetemhez került. A jászberényi campus, valamint a szőlő-ültetvény és borászat továbbra is az egri campussal maradt, és 2021-ben megalakult az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem. Ha mindehhez hozzátesszük a 2020-ban kezdődő Covid-járvány által okozott nehézségeket, kellően bizonyítottnak látjuk a 2016 és 2021 közötti évek zaklatottságát.

THE FIVE YEARS OF ESZTERHÁZY KÁROLY UNIVERSITY (2016–2021)

The five-year history of the Eszterházy Károly University was one of the most turbulent periods in the nearly 250 years of education in the Lyceum of Eger. By the time the institution stabilised, some parts of it had begun to separate. The first to leave the university was the Institute for Educational Research and Development (Budapest) in 2019, although no one in Eger shed a tear about it. In 2020, the Gyöngyös campus rejoined Gödöllő, and the Sárospatak campus was transferred to the new Tokaj-Hegyalja University in 2021. The Jászberény Campus and the vineyard and winery remained with Eger, and in 2021 the Eszterházy Károly Catholic University was established. Add to all this the difficulties caused by the Covid pandemic, which started in 2020, and we see sufficient evidence that the years between 2016 and 2021 were characterised by a series of changes, which created a lot of tension.